

Za RNDr. Ing. Jánom Burianom, CSc.

The remembrance of RNDr. Ján Burian, CSc.

Neuveriteľne krátko po tom, ako plný plánov a predsavzatí do ďalších rokov oslávil v kruhu rodiny osemdesiate výročie svojich narodenín, nás v ranných hodinách 4. apríla 2011 navždy opustil priateľ, dobrý a vzácny človek, výborný znalec metalogenézy neovulkanitov Karpatско-balkánskej sústavy a popredný slovenský geológ v oblasti geológie rudných ložísk, RNDr. Ing. Ján Burian, CSc..

Narodil sa 23. februára 1931 vo Vrútkach. Po ukončení štúdií na Gymnáziu v Martine – s vyznamenáním – v roku 1950 začal študovať odbor geológie, vyhľadávania a prieskumu rudných ložísk na Vysokej škole banskej vo Sverdlovsku (dnešný Jeakerinburg) v Rusku. Vysokoškolské štúdiá ukončil v roku 1955 úspešnými štátnymi záverečnými skúškami a obhajobou diplomovej práce na tému Geologická stavba a projekt podrobného prieskumu polymetalického ložiska Banská Štiavnica.

Kandidátsku dizertačnú prácu obhájil na Prírodovedeckej fakulte UK v Bratislave v roku 1968 a v roku 1969 mu bol po úspešných rigorózných skúškach udelený titul doktora prírodovedy.

Po ukončení vysokoškolských štúdií začal v marci 1955 pracovať v národnom podniku Západoslovenský rudný prieskum Turčianske Teplice ako hlavný inžinier podniku. V rokoch 1957 – 1959 pôsobil na Úrade Predsedníctva Zboru povereníkov v Bratislave ako starší inžinier pre geologický prieskum v útvare národohospodárskeho odboru, odkiaľ na vlastnú žiadosť prešiel pracovať do Geologického ústavu D. Štúra v Bratislave, kde pôsobil až do roku 1969. V rokoch 1959 – 1964 vykonával funkciu námestníka riaditeľa ústavu a následne do roku 1966 pracoval ako expert na svetoznámom kubánskom ložisku medi v Matahambre. Po návrate do vlasti bol do roku 1969 vedúcim oddelenia ložísk nerastných surovín v Geologickom ústave D. Štúra.

V roku 1969 sa stal zamestnancom národného podniku Geologický prieskum Spišská Nová Ves, kde až do roku 1989 pracoval najprv ako vedúci špeciálnej geologickej skupiny, neskôr ako vedúci novozaloženého geologického úseku v Banskej Štiavnici.

Jeho odborné znalosti, výborné organizačné schopnosti, predovšetkým však jeho ľudské charakterové vlastnosti sa plne prejavili v období rokov 1990 – 1992, keď stál na čele slovenskej geológie vo funkcii predsedu Slovenského geologického úradu. Počas jeho pôsobenia sa na úrade vytvorila pozitívna tvorivá atmosféra a pre prácu ústredného geologického orgánu na Slovensku pod jeho vedením bola charakteristická koncepcnosť, vysoká odbornosť a úcta k slovenskej geologickej a banickej pospolitosti. Uplynulé roky potvrdili, že jeho odchod z tejto funkcie do starobného dôchodku bol predčasný a negatívne ovplyvnil nasledujúci vývoj slovenskej geológie.

Jeho odborné znalosti, výborné organizačné schopnosti, predovšetkým však jeho ľudské charakterové vlastnosti sa plne prejavili v období rokov 1990 – 1992, keď stál na čele slovenskej geológie vo funkcii predsedu Slovenského geologického úradu. Počas jeho pôsobenia sa na úrade vytvorila pozitívna tvorivá atmosféra a pre prácu ústredného geologického orgánu na Slovensku pod jeho vedením bola charakteristická koncepcnosť, vysoká odbornosť a úcta k slovenskej geologickej a banickej pospolitosti. Uplynulé roky potvrdili, že jeho odchod z tejto funkcie do starobného dôchodku bol predčasný a negatívne ovplyvnil nasledujúci vývoj slovenskej geológie.

RNDr. Ing. Ján Burian, CSc. bol v rokoch 1959 – 1964 členom vedeckej rady Prírodovedeckej fakulty UK v Bratislave, v rokoch 1990 až 1992 členom vedeckej rady Univerzity Komenského v Bratislave. V rokoch 1963 – 1988 bol členom celoštátnej Komisie pre klasifikáciu zásob ložísk nerastných surovín pri Urade vlády Československej federatívnej socialistickej republiky.

Podstatnú časť svojho celoživotného úsilia venoval prehĺbeniu geologického poznania širšej oblasti Štiavnických vrchov a zhodnocovaniu jej rudného potenciálu. Pod jeho vedením bol v roku 1968 ukončený projekt geologického výskumu zameraný na oblasť Banskej Štiavnice, kde boli po prvý raz použité štruktúrne vrty do hĺbky 1 500 m. Výsledky tohto výskumu sa stali základom pre následný rozsiahly geologicko-prieskumny program v oblasti stredoslovenských neovulkanitov. V rokoch 1970 – 1980 zostavil so svojimi spolupracovníkmi rad projektov na realizáciu vyhľadávania nových zdrojov rúd, z ktorých je potrebné spomenúť aspoň porfýrové rudy Zlatno, Šementlov a Rudno – Brehy – Pukanec, projekt komplexného zhodnotenia Štiavnicko-hodrušského rudného obvodu – s použitím v tom čase dostupných najmodernejších metód geofyziky a geochemie, či projekty zamerané na rozšírenie zásob rúd na ťažených žilách v Banskej Štiavnici a v oblasti Banskej Hodruše, z ktorých sa viaceré realizovali až do začiatku útlmu rudného baníctva na Slovensku v rokoch 1990 – 1991. K nim patril aj projekt razenia Novej odvodňovacej stôlne, ktorá odstránila jeden z limitov prípadného budúceho rozvoja baníctva v celej oblasti. Na jej príprave, projektovaní, realizovaní a zhodnocovaní výsledkov sa podieľal RNDr. Ing. Ján Burian, CSc. výraznou mierou. Mnoho rokov sa veľmi aktívne zúčastňoval na práci komisií RVHP, zameraných na problematiku metalogenézy, zhodnocovania zdrojov rudných nerastných surovín a na ich prognózy.

Výsledky jeho celoživotnej činnosti sú zahrnuté v mnohých nepublikovaných záverečných správach, výpočtoch zásob a expertíznych posudkoch a v minimálne päťdesiatich odborných a vedeckých prácach z oblasti metalogenézy vulkanitov a rudnej problematiky. O význame týchto výsledkov svedčia podnikové, rezortné a štátne vyznamenania, ktorými bol RNDr. Ing. Ján Burian, CSc., ocenený počas svojho života, vrátane medaily Jána Slávika za rozvoj geológie Slovenska, ktorú mu v roku 1987 udelila Slovenská geologická spoločnosť.

Slovenská geologická a banická pospolitosť stratila v osobe RNDr. Ing. Jána Buriana, CSc., vzácného človeka a vynikajúceho odborníka, ktorý sa natrvalo zapísal do histórie slovenskej geológie a zvlášť do histórie geologického výskumu a geologického prieskumu stredoslovenských neovulkanitov.

Svoj večný sen sníva na miestnom cintoríne vo svojom rodnom meste.

Česť Tvojej pamiatke, Jano.

Juraj Tózsér